

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

§. 10. Antipathia malorum erga Bonos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

144 *Antipath. malorum erga Bonos, §. 10.*

contemptibiles : nati sunt incredibilibus
anxietatibus, miserrimâ tristitiâ, & despe-
ratione affligi, quæ omnia satis superque
intelliguntur ex ante-dictis.

§. 10. Antipathia malorum erga Bonos.

Virtus quidem consistit in intentione,
seu proposito animi, quod quidem
secundum se abstrusum est, & ad oculos a-
liorum hominum non pertinet: subinde
tamen præsertim in vultu & oculis, nescio
quâ suavitate & honestate se prodat, tum
vero efficit in improbis multas Passiones,
quas aversiones, tædia, fastidia, contem-
ptus, & uno verbo Antipathias nominare
possumus.

Secundo improbi deprehendentes dili-
gentiam proborum, præsertim qua parte
aversionem à rebus sensibilibus spectant,
non considerant probos aliter quam stupi-
dos, hebetes, insensatos; quia scil. rebus
sensibilibus, quibus se tantopere capi vi-
dent, quibus occupantur & emerguntur
toti, nuncium remittunt probi. Pruden-
tiam sapientiamque; quam ex diligentia
sua consequuntur probi, improbi non
considerant aliter, quam ut stultitiam, ut-
pote quæ probos nullatenus instruat circa
sua

sua commoda, sed potius obtusos eos & inidoneos reddat, ubi res eorum agi videtur.

Obedientiam, qua quid dictaverat Ratio, exsequuntur probi, habent pro intolerabili dementia, & velut pro summo gradu stultitiæ: aliquatenus enim adhuc ferunt eos, qui speculative se habent in negotio Virtutis, imo se ipsos aliquando cum illis numerant (gloriosum enim hoc illis videtur, & argumentum acris ac subtilis ingenii) sed hoc in praxin, hoc ad usum vitæ reducere meræ insaniæ esse censent: *Non sunt hæc*, inquit (quæ hodie usitata phrasis est) *de pane lucrando: Men koopt geen Brood voor dese grillen. His caminus non fumat: De Schoorsteen roocht'er niet af.* Justitiam improbi habent pro futilitate, pro minutiis & miseria: cumque Justitia Deo & Rationi satisfaciat, improbis minime satisfacit.

Tandem humilitas sola est, quam aliquando mirantur in probis: unde ab hac incipit eorum hypocrisis: & omnes fere improbi, qui sub Virtutis larva aliis se venditant, primo simulant humilitatem: unde boni aliquatenus per humilitatem tuti sunt apud improbos; non obsunt enim, omnia ad se rapientibus ii, qui sua negligunt,

gunt, & Deo ac Rationi tantum serviunt, ex quo etiam fit, ut improbi, quo à mutuis fraudibus, rapinis & violentiâ tuti sint, simulent se humiles esse, se suorum commodorum Rationem nullam ducere, sed Deo tantum & Rationi vacare: sperans enim hoc pacto evasuros se (& evadunt sæpe satis caute) mutuos casses. Interim quia humilitas ita negligit sua commoda, ut tamen Deo & Rationi obediant, qui subinde jubent aspirare ad dignitatem aliquam, ad opes &c. quæ mali per se appetunt, hinc subinde fit, ut boni simul ac mali, competitores ac corrivales sint, seu idem appetant & ambiant, diversissimo quidem proposito, sed tamen idem: tunc vero ab improbis pessimo odio habentur: cogitaverant enim, & ita animum suum induxerant, probos Deo suo & Ratione contentos esse debere (& sane sic contenti sunt boni, ac libenter ista competitione carerent, libenter aliis cederent, nisi Deus aliter juberet, nihil illis juris dandum esse in rebus hujus mundi, abarcendos à dignitatibus & muniis publicis, ab opibus & honoribus prohibendos. Unde improbi longe ægrius ferunt, probum competitorem, quam aliquem sibi quadantenus similem, id est, improbum.

Quan-

Quantum ad Præmia Virtutis, hæc dum patent, ingentem improbis creant invidiam; sed plæraque pulcerrimaque istorum Præmiorum latent improbis; & imprimis Amicitiam, quæ inter Deum & virum probum intercedit, irrident & explodunt tanquam melancholicum aliquod & fatuum commentum. Dum nihilominus vident aliquando externos aliquos istius Amicitiaæ fructus & proborum res ita dirigi, adeo ut ipsi improbi omnibus suis fraudibus, strophis & malis artibus, omni suâ sævitiâ & potentiâ, nihil contra illas perficere aut valere, tum vero dirumpuntur, & diras tum in bonos, tum sæpe etiam in eum, qui bonos tuetur, Deum (quod dictum horribile est) evomunt, nihil enim ægrius ferunt, & pro indignissimo habent, humiles illos, & nullam ducentes sui Rationem, tam bene agere, tam è re suâ agere, ac si id unum egissent (quod equidem ipsi egerunt nunquam) ut rebus suis quam optime consulerent, unde nonnunquam illis hoc in ore: *Stolidis & felicibus nihil opus est sapientiâ.* Intelligunt nempe perverse admodum per sapientiam suam calliditatem, & suas strophas, quibus se jactant, & velut sapientes venditant.

Quantum ad pacem cum passionibus,
& tran-

& tranquillitatem bonorum, hæc illis, utpote in fronte aliquatenus sedens satis pulcra & amæna videtur: ideoque gloriosum existimant illam etiam habere: cum vero se illâ quam maxime carere videant, simulant illam altâ simulatione & hypocriſi: unde quosdam eorum videas, qui patientiſſimorum hominum modetiſſimorumque veræ ſimix ſunt. Quantum ad ſapientiam, de ea diximus: pro ſtultitia illam habent improbi: ſed doctrinam peſſime oderunt in bonis, præſertim cum vident ſe ab iſſis tam ad vivum depingi, ita ſuis coloribus totam ſuam perversitatem & calamitatem delineari, & proſus graphicè deſcribi: id eſt, plerumque tam feliciter probi faciunt, ut inſtar Dei alicujus videantur, intimas eorum cogitationes inviſere, miſeriasque, quas altâ ſimulatione premunt improbi (ut pro parte videre potes, ubi de mundo diximus) penetrare & pervadere: unde etiam cum probi per doctrinam ſuam generaliter loquuntur (doctrinæ enim atque ſcientiæ univerſalium ſunt & non ſingularium ut ſcholis omnibus decantatum eſt, & verum) ita tamen vivaciter rem totam explicant, eamque (quod dicitur) acu tangant, ut improbi, qui eos forte audiunt, ſe ſigillatim atque
in

in individuo notari putent, quo tanto pe-
re exacerbantur, ut sæpe conspirent in ne-
cem probi viri, quod genus necis marty-
rium Christiani vocaverunt, & quam
pluribus bonis propter doctrinam accidis-
se memorant.

Dignitatem viri boni etiam contem-
nunt improbi, sed actum istius dignitatis
seu Præmia accidentalia Virtutis in pretio
habent, & omnino ea sibi vindicare volunt:
honorabiles esse non volunt, sed honorari:
non regii, sed reges esse & tyranni: non
laudabiles, sed laudati: deniq; non digni
voluptatibus, neque eos esse qui nati sunt
in voluptatibus esse, sed tamen in volupta-
tibus esse volunt. Ex quibus clarissime pa-
tet, illos penitus negligere Deum, essen-
tiam, dignitatem: sed tantum adhærere
accidentibus & contingentibus, in his to-
tos esse: quæ ipsorum vanitas est, ut bene
à Christianis notatur.

Quia vero hæc accidentalia Præmia re-
vera & in purâ suâ naturâ haberi non pos-
sunt sine Virtute, hinc omnes improbi
aliquatenus sunt hypocritæ, & sicut tan-
tum habent speciem Virtutis, non ipsam
Virtutem: sic etiam speciem tantum &
umbram hujus aut illius Præmii acciden-
talis, nunquam vero ipsum Præmium
confe-

consequuntur: honor enim (ut unum exemplum sit instar omnium) qui improbis exhibetur, aut per vim extortus, aut per adulationem fictus, aut ex ignorantia delatus est: quis autem non videt, nullum honorem, honorem esse: nam qui ex ignorantia defertur, cum scil. probi existimantur, verus quidem honos esse potest. sed non cadet in ipsos, ast in personam illam, quam sustinere existimantur, id est, in personam viri boni: qui vero per adulationem fictus est, certe fictus est, nec potius ad verum honorem pertinet, quam is, quem scenico tyranno defert satellitum & procerum ficta illa in theatro turba: denique qui per vim extortus est, non magis valet, quam omnis, qui per metum extorquetur contractus, hic ipso jure, ipso naturæ lumine nullus est. Et alioqui clarissime omnes intelligimus, testimonium, quod in sylvis forte, sub sicâ latronis dedimus, nullum esse testimonium, nec posse ei alibi prodesse, etiamsi virum bonum esse mille modis ibidem testatur esse, simile quid facile intelligetur de regimine, voluptate & aliis accidentalibus Præmiis Virtutis, cum ea subinde in malos derivari aut detorqueri videntur: cum enim bene examinantur, & non tantum ex fronte
asti.

Antipath. malorum erga Bonos, §. 10. 151

æstimantur, videbimus hæc omnia in
improbis commentitia esse, & nomen
quidem ac exteriorem speciem apud po-
pulum præ se ferre, cæterum re ipsâ &
energiâ carere.

ETHI.